

Серед найбільш успішних майстер-класів з декоративно-прикладного мистецтва також можна назвати заняття з виготовлення дідухів і різдвяних солом'яних павучків, написання традиційних писанок, які було проведено у ВНІЕ ТНЕУ, ВГПК, школах №3, №16, № 22, №25 м. Вінниці. Серед вдалих свят які отримали широкий резонанс можна назвати «Свято жайворонків» (ЗОШ №3, № 22), свято писанки ВНІЕ ТНЕУ, ВГПК, ЗОШ №3, №22, №25), свято Колодія (ВНІЕ ТНЕУ). Про важливість вивчення автентичного фольклору може говорити

досвід Японії де від абітурієнтів вимагають знання близько 200 народних пісень [2, с.11].

Отже, залучення дітей та молоді до вивчення народної культури, її відродження і збереження – дійовий засіб формування національно-культурної ідентичності, це шлях до зміцнення державності. У процесі інтеграції у світовий соціокультурний простір гуманна та художньо довершена українська автентична культура допоможе зберегти українській нації власну ідентичність, самодостатність і привабливість для інших народів.

Література

1. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки. /Указ президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/2015 . [Електронний ресурс] <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580/2015#n16>

2. Борисенко В. Традиції і життєдіяльність етносу: на матеріалах святково-обрядової культури українців: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., :Унісерв, 2000. – 191 с.

УДК 378.03:330-057.875

ЩОДО СУТНОСТІ І МЕХАНІЗМІВ САМОВДОСКНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА-ЕКОНОМІСТА

Зарішняк І. М. – к.пед.н, доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Зміни сьогодення потребують перегляду ключових позицій не тільки в політичному та економічному житті нашої країни, а й вимагають внесення корективів щодо формування нової особистості молодого покоління. Ключовою фігурою перетворення має стати студентство. Кілька років поспіль науковці доводять, що значний потенціал у формуванні особистості нового українця лежить у площині аналізу внутрішнього світу. Зокрема, такі важливі чинники її формування як активність, конкурентність і креативність закладені у проблемі самовдосконалення особистості. Одним із напрямів формування особистості є процес самовдосконалення, в основі якого лежить внутрішній механізм подолання суперечності між наявним рівнем особистісного зростання і деяким уявним його станом. Тому постає питання уточнення сутності та визначення механізмів самовдосконалення особистості студентів-економістів.

Інтерес до проблеми самовдосконалення особистості виявляють як зарубіжні, так і вітчизняні філософи, психологи, педагоги і соціологи. Проблема самовдосконалення особистості розглядалася науковцями на

філософському і психолого-педагогічному рівнях. До розробки проблеми свого часу зверталися як відомі вчені (У.Годвін, А.Х.Маслоу, Г.К. Селевко, Л.І.Рувинський, Е.Фром), так і сучасні дослідники (В.В. Богаченко, О.М.Єрахторіна, В.О.Лозовой, Т.М. Северіна, В.Ф. Тертична, Уйсімбаєва Н.В. та ін.). Попри наявність окремих досліджень самовдосконалення особистості, на сьогоднішній день залишається низка питань, що потребують осмислення. Метою нашого дослідження було уточнення сутності поняття «самовдосконалення особистості» і визначення механізмів реалізації процесу самовдосконалення.

У трактуванні науковців самовдосконалення розглядається як вища форма усвідомленого саморозвитку; як якісна характеристика особистості; як ключова компетенція; як процес цілеспрямованої творчої діяльності. На нашу думку, самовдосконалення особистості – це вища форма усвідомленого саморозвитку особистості, що полягає у зміні себе і навколишнього світу на краще з метою довести свій розвиток до певного ідеалу відповідно до загальнолюдських цінностей.

Дослідження феномену самовдосконалення дозволяє говорити про джерела і рушійні сили цього явища. Джерело самовдосконалення – зовнішній чинник – знаходиться у соціальному оточенні особистості, а внутрішнім чинником – його рушієм – є активність самої людини. Це явище є досить суб'єктивним, оскільки спирається на індивідуальні особливості людини, її нахили та потреби і залежить насамперед від активності особистості.

Засобом формування навичок самовдосконалення особистості науковці розглядають самостійну навчальну роботу студентів [1]. Також до засобів активізації самовдосконалення особистості дослідники відносять: а) індивідуальні та групові форми навчальної діяльності; б) співвіднесення навчального матеріалу з майбутньою професійною діяльністю; в) моделювання ситуацій, які вимагають підтримки або спонукання до діяльності; г) застосування новітніх технологій групової взаємодії [2, 3].

Елементом самовдосконалення особистості студента-економіста може стати емоційний інтелект (EQ). Студенти повинні знати важливість емоційного інтелекту у професійній діяльності і можливості розвитку даного конструкта. Аналіз змісту поняття "емоційний інтелект" показує, що це дуже важлива інтегральна характеристика особистості, що реалізується в здатності розпізнавати, розуміти власні почуття, узагальнювати їхній зміст, виділяти емоційний підтекст у міжособистісних відносинах, регулювати емоції таким чином, щоб сприяти

успішній пізнавальній діяльності за допомогою позитивних емоцій і переборювати негативні емоції, що перешкоджають спілкуванню або досягненню успіху [4].

Аналіз емпіричних даних [5] дає можливість зробити висновок про зростання актуальності самовдосконалення в юнацькому віці, що пов'язано із самопізнанням і самовизначенням особистості у цьому віці і водночас недостатнє розуміння студентами 1-2-го курсів сутності самовдосконалення, чинників успішного самовдосконалення. Виходячи із результатів констатуючого експерименту, можна дійти висновку, що для більшості студентів самовдосконалення пов'язане насамперед з покращенням тих чи інших якостей і саморозвитком. Студенти не розмежовують поняття «саморозвитку» і «самовдосконалення» особистості. Мотиваційно-ціннісне ставлення студентів до факторів, що сприяють самовдосконаленню особистості свідчить, що викладачі повинні приділяти увагу спілкуванню зі студентами, розробляти методики тренування сили волі, пам'яті, розробляти логічні завдання, що сприяють розвитку мислення.

Цікавими та перспективними видаються напрямки дослідження індивідуальних стратегій самовдосконалення, які детерміновані індивідуально-психологічними особливостями особистості; дослідження психологічних умов, які сприяють розвитку в особистості мотивації до самовдосконалення.

Література

1. Вейланде Л. В.-В. Самостійна робота студентів як основа якісного навчання майбутніх фахівців / Л. В.-В. Вейланде // Проблеми та перспективи розвитку національних економік в сучасних умовах: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. уч., м. Вінниця, 9 квітня 2013 р. – Тернопіль: Крок, 2013. – С. 333-335.
2. Дудікова Л. В. Психолого-педагогічні аспекти готовності майбутніх медиків до професійного самовдосконалення [Електронний ресурс] / Лариса Василівна Дудікова. – Режим доступу: <http://intkonf.org/dudikova-lv-dosvid-realizatsiyi-pedagogichnih-umov-pidgotovki-maybutnih-medikiv-do-profesiynogo-samovdoskonalennya/>, вільний. – Загол. з екрану.
3. Шестакова Т. В. Формування готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення [Рукопис]: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Шестакова Тетяна Віталіївна. – К., 2006. – 244 с.
4. Зарішняк І.М. Аналіз теоретичних підходів щодо визначення емоційного інтелекту особистості / І.М. Зарішняк // Соціально-економічний розвиток України в умовах світової фінансової нестабільності: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжн. уч. м. Вінниця, 9 квітня 2014 р. – Вінниця: ВІНІЕ ТНЕУ, 2014. – С. 240-242.
5. Зарішняк І. М. Практичні аспекти самовдосконалення особистості студента-економіста / І. М. Зарішняк // Університетська педагогічна освіта: історія, теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації: матер. міжн. наук.-практ. конф., м. Одеса 11 вересня 2015 р./ за ред. проф. Л.М. Голубенко. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – С. 218-223.